

PROGRAM OBRAZOVANJA ZA STICANJE STRUČNE KVALIFIKACIJE PROFESIONALNI VODITELJ/PROFESIONALNA VODITELJKA 3. KATEGORIJE U TURISTIČKO-REKREATIVNOM RONJENJU

1. Naziv programa: Program obrazovanja za osposobljavanje za zanimanje Profesionalni voditelj/Profesionalna voditeljka 3 kategorije u turističko-rekreativnom ronjenju

Program obrazovanja se bazira na Standardu zanimanja Profesionalni Voditelj/Profesionalna Voditeljka 3 kategorije u turističko - rekreativnom ronjenju i Standardu kvalifikacije Profesionalni Voditelj/Profesionalna Voditeljka 3 kategorije u turističko - rekreativnom ronjenju koji su usvojeni na X sjednici Savjeta za kvalifikacije, 20.12.2016.god.

Program obrazovanja se radi na zahtjev Regionalnog ronilačkog centra za podvodno deminiranje i obuku ronilaca (RCUD) , za potrebe obezbjeđivanja stručnog kadra.

2. Uslovi za upis:

Osnovni obrazovni zahtjev:

- Stečen kvalifikacija nivoa obrazovanja IV1
- Znanje stranog jezika na nivou komunikacije

Drugi uslovi:

- Medicinsko ispunjavanje uslova za komercijalnog ronioca u skladu sa međunarodnim standardima
- Dozvolu za upravljanje plovilom do najmanje dužine do 12 m
- Navršenih 21 godina života ,
- Završen ronilački ispit u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja, minimalne kategorije CMAS - R3 (P3) ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj priznatoj asocijaciji koja je verifikovana od strane Ministarstva prosvjete u Crnoj Gori

Poželjni obrazovni zahtjevi:

- Osnovno znanje rada na računaru

Osnovne osobine koje polaznik/ca mora da posjeduje :

- profesionalizam
- komunikativnost
- odgovornost
- strpljivost

Poželjne osobine koje polaznik/ca mora da posjeduje:

- spremnost za timski rad

3. Trajanje i kreditna vrijednost programa:

Trajanje programa: 368 časova

Kreditna vrijednost programa: 20 kredita

Napomena: Polaznik/ca je u obavezi da pohađa 90% programom predviđene nastave

Program se sastoji iz sedam jedinica kvalifikacije/predmetnih oblasti:

I Organizacija ronjenja

Trajanje: 30 časova

Teorijski dio: 14 časova

Praktični dio: 16 časova

Kreditna vrijednost: 2 kredita

II Stres i pružanje prve pomoći

Trajanje: 24 časova
Teorijski dio: 13 časova
Praktični dio: 11 časova
Kreditna vrijednost: 1 kredit

III Vodenje ronilačke grupe

Trajanje: 25 časova
Teorijski dio: 12 časova
Praktični dio: 13 časova
Kreditna vrijednost: 1 kredita

IV Primijenjene osnove fizike, anatomije i fiziologije u oblasti ronjenja

Trajanje: 25 časova
Teorijski dio: 20 časova
Praktični dio: 5 časova
Kreditna vrijednost: 1 kredita

V Medicina ronjenja

Trajanje: 30 časova
Teorijski dio: 20 časova
Praktični dio: 10 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

VI Dekompresivne tablice i dekompresivne bolesti

Trajanje: 36 časova
Teorijski dio: 19 časova
Praktični dio: 17 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

VII Podvodne vanredne okolnosti

Trajanje: 29 časova
Teorijski dio: 11 časova
Praktični dio: 18 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

VIII Vodeno okruženje

Trajanje: 25 časova
Teorijski dio: 21 čas
Praktični dio: 4 časa
Kreditna vrijednost: 1 kredit

IX Aparati, uređaji i pomoćna oprema za ronjenje

Trajanje: 35 časova
Teorijski dio: 17 časova
Praktični dio: 18 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

X Pravni aspekti u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja i vodenja ronilačkih grupa

Trajanje: 29 časova
Teorijski dio: 17 časova
Praktični dio: 12 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

XI Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori

Trajanje: 30 časova
Teorijski dio: 16 časova
Praktični dio: 14 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

XII Poslovna komunikacija sa korespodencijom

Trajanje: 50 časova
Teorijski dio: 19 časova
Praktični dio: 31 časova
Kreditna vrijednost: 2 kredita

Napomena:

Izvođač programa obrazovanja može realizovati do 10% časova kao otvoreni dio programa. Izvođač programa može osmisliti sadržaje sa aktuelnim temama iz date struke (teme mogu biti vezane za potrebe lokalne zajednice, interesovanja polaznika, potrebe ciljane grupe i sl.) .

4. Ciljevi programa obrazovanja:

4.1. Opšti cilj:

Osposobljavanje polaznika/ca za obavljanje poslova **Profesionalnog Voditelja/Profesionalnu voditeljku 3 kategorije u turističko-rekreativnom ronjenju**

4.1.1. Cilj jedinice kvalifikacije

– Organizacija ronjenja:

- ✓ Osposobljavanje za planiranje, organizaciju i realizaciju sportsko-rekreativnog i turističkog ronjenja

– Stres i pružanje prve pomoći:

- ✓ Osposobljavanje za prepoznavanje simptoma stresa, primjenu bezbjednosnih procedura i pružanje prve pomoći u redovnim i otežavajućim okolnostima

– Vodenje ronilačke grupe

- ✓ Osposobljavanje za planiranje i vođenje izletničke ture za ronilačke grupe

– Primijenjene osnove fizike, anatomije i fiziologije u oblasti ronjenja:

- ✓ Razumijevanje uzročno-posljedičnih odnosa ronjenja i rada vitalnih organa sa aspekta fizike, anatomije i fiziologije

– Medicina ronjenja:

- ✓ Razumijevanje uticaja ronjenja na fiziološke funkcije, vidljivost i čujnost pod vodom
- ✓ Osposobljavanje za pravilno korišćenje, održavanje higijene i postupanje sa opremom u slučaju nezgode i incidenta
- ✓ Osposobljavanje za korišćenje ronilačkog sanitetskog kompleta

– Dekompresione tablice i dekomprese bolesti:

- ✓ Osposobljavanje za izračunavanje ronilačkih sastanaka, pomoću dekompresionih tablica, potrebnih za jedan ili više zarona i preduzimanje odgovarajućih aktivnosti i procedura na smanjenju ili otklanjanju simptoma dekompresionih bolesti

– Podvodne vanredne okolnosti:

-
- ✓ Osposobljavanje za uočavanje mogućih opasnosti, predizimanje mjera predostrožnosti i sprječavanja opasnosti
- ✓ Razumijevanje procedura koje su potrebne u slučaju vanrednih okolnosti kao ronilac ili član ronilačkog tima

– Vodeno okruženje:

- ✓ Osposobljavanje za procjenu vodenog okruženja i njegovog uticaja na ronjenje

– Aparati, uređaji i pomoćna oprema za ronjenje

- ✓ Osposobljavanje za pravilnu upotrebu aparata, uređaja i opreme za ronjenje

– Pravni aspekti u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja i vođenja ronilačke grupe:

- ✓ Poznavanje međunarodnih, nacionalnih i relevantnih lokalnih propisa i standarda u izvođenju sportsko-rekreativnog ronjenja i zaštite na radu

– Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori:

- ✓ Osposobljavanje za pristup podvodnim arheološkim lokalitetima u skladu sa procedurama i standardima
- ✓ Osposobljavanje utemeljeno predstavljanje podvodnih arheoloških lokaliteta u Crnoj Gori
- ✓ Osposobljavanje za pravilno obilježavanje i definisanje lokaliteta

– Poslovna komunikacija sa korespondencijom

- ✓ Osposobljavanje za primjenu poslovne komunikacije i korespondencije u sportsko-rekreativnom i turističkom ronjenju

4.2. Posebni zadaci:

- Razvijanje radnih navika i motivacije za obavljanje poslova;
- Osposobljavanje za samostalni rad i rad u timu ;
- Razvijanje preciznosti i odgovornosti u poslu;
- Razvijanje pravilnog odnosa prema radu i sredstvima rada (aparati, uređaj i pribor);
- Obezbeđivanje kvaliteta i pripreme radnog prostora u skladu sa propisima i u skladu sa dobrom poslovnom praksom i standardima;
- Planiranje i organizacija vlastitog rada;
- Racionalno korišćenje energije, materijala i vremena;
- Razvijanje poslovne komunikacije sa klijentima i kolegama;
- Pružanje prve pomoći u slučaju povređivanja;
- Primjena mjera lične zaštite i zaštite radne i životne sredine u skladu sa propisima.

5. Ishodi učenja

5.1. Opšti ishodi

- Analizira, planira, priprema i izvodi radne zadatke iz djelokruga svoga rada;
- Vršiti ličnu pripremu za rad i pripremu turista za zaron;
- Obavlja pripremu lokacije za zaron;
- Informiše turiste o uslovima zarona i saradnji pod vodom;
- Pomaže turistima u oblačenju i svlačenju ronilačke opreme;
- Vršiti procjenu rizika na lokaciji zarona;
- Predstavlja prirodne i materijalne turističke vrijednosti pod vodom;
- Sprovodi proceduralne aktivnosti u dekompresionoj komori;
- Obavlja ronilačke poslove u skladu sa 3. kategorijom profesionalnog ronioca;
- Obavlja komercijalne poslove iz domena rada;
- Obavlja administrativne poslove iz svoje nadležnosti;
- Koristiti računar i odgovarajuće softvere u radu;
- Primjenjuje standarde kvaliteta u radu;
- Održava sredstva i opremu u skladu sa standardima, propisima i uputstvima proizvođača;
- Komunicira sa saradnicima, strankama i institucijama, u skladu sa pravilima kvalitetne komunikacije i stručnom terminologijom;
- Obavlja poslove u skladu sa propisima o zaštiti na radu, zaštiti zdravlja i okoline.

5.2. Specifični ishodi

Predmetni katalog:

5.2.1 Predmetna oblast: Organizacija ronjenja

Uslov za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji/teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Vrste ronjenja i ronilačkih specijalnosti - Ronjenje s broda - Podvodna navigacija - Ronjenje u zatvorenim prostorima - Noćno ronjenje - Ronjenje u struji - Ronjenje na dnu - Ronjenje na potopljenom brodu - Ronjenje uz grebene, ponore i podvodne stijene - Autonomno ronjenje sa plinskim mješavinama	- Navodi vrste ronjenja i ronilačkih specijalnosti - Opisuje osnovne karakteristike vrsta ronjenja i specijalnosti	- Razlikuje vrste ronjenja i ronilačkih specijalnosti	- Navede vrste ronjenja i ronilačkih specijalnosti
- Sticanje ronilačkih specijalnosti	- Navodi standardne operativne procedure i uslove za sticanje ronilačkih specijalnosti	- Prezentuje standardne operativne procedure i uslove za sticanje ronilačkih specijalnosti	- Objasni postupak sticanja ronilačkih specijalnosti
- Definisanje ronilačkih zadataka - Prikupljanje i analiza podataka	- Objasni standardne procedure i metodologiju za prikupljanje potrebnih podataka	- Vršiti analizu podataka na zadatim primjerima - Kompletira listu podataka u skladu sa zadatkom	- Prikupi potrebne podatke za izvršenje zadataka
- Organizacija ronjenja - Metodika planiranja ronjenja - Planska lista	- Objasni faze u organizaciji ronjenja u skladu sa metodikom planiranja	- Demonstrira organizaciju ronjenja na zadatom primjeru	- Organizuje ronjenje u skladu sa metodikom planiranja
- Sastav ronilačkih grupa - Organizacija ronilačkog tima - Voditelj ronjenja - Ronioci - Pomoćni ronioci i drugi zaposleni	- Navodi standarde i procedure za formiranje ronilačke grupe	- Formira ronilačku grupu na osnovu zadatah parametara	- Formira ronilačku grupu u skladu sa standardima i procedurom
- Izbor ronilačke opreme i sredstava	- Navodi ronilačku opremu za sportsko-rekreativno ronjenje - Objasni svrhu upotrebu ronilačke opreme	- Vršiti selekciju i odabir opreme na zadatom primjeru	- Izvrši izbor ronilačke opreme u skladu sa zadatkom
- Ronilačka platforma	- Navodi aktivnosti i mjere	- Na zadatom primjeru vrši	- Obezbjedi i pripremi potrebnu

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Plovil za transport ronilaca	neophodne za izvođenje zaron - Objašnjava postupak i procedure osiguranja potrebne infrastrukture	procjenu mjesta ronjenja i utvrđuje potrebnu infrastrukturu - Demonstrira postupak pripreme mjesta za zaron	infrastrukturu za ronjenje
- Završne pripreme i opšte sigurnosne mjere - Proračun potrebnih količina vazduha za ronjenje	- Navodi i objašnjava opasnosti u vodi	- Predlaže mjere za otklanjanje ili umanjeње opasnosti prilikom ronjenja na zadatim primjerima - Priprema mjesto za zaron u skladu sa opštim mjerama sigurnosti	- Izvede završne pripreme i opšte sigurnosne mjere za zaron
- Priprema ronilaca - Proračun potrošnje vazduha - Trajanje ronjenja	- Objašnjava postupak pripreme ronilaca za zaron	- Demonstrira pripremu ronilaca za zaron	- Izvrši pripremu ronilaca za zaron
- Signali za komunikaciju između ronilaca i ronilačke platforme i ronilaca međusobno - Signali rukom - Signali za pozivanje ronioca na površinu - Signali užetom - Ronilački signali na površinu	- Navodi vrste signala za komunikaciju ronilaca - Objašnjava značenje znakova i signala	- Komunicira u skladu sa standardima u komunikaciji ronilaca na površini i u vodi	- Komunicira sa roniocima pomoću ronilačkih signala na površini i u vodi
- Planiranje ronjenja i definisanje zadatka - Prikupljanje i analiza podataka - Planska lista podvodnih zadataka - Infrastruktura za ronjenje - upoznavanje sa zadatkom - Završne pripreme i sigurnosne mjere	- Demonstrira ronjenje sa ronilačkom grupom u skladu sa zadatkom	- Demonstrira ronjenje sa ronilačkom grupom u skladu sa zadatkom	- Realizuje ronjenje u skladu sa zadacima

5.2.2 Predmetna oblast: Stres i pružanje prve pomoći

Uslovi za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Stres	- Objašnjava pojam stresa - Navodi najčešće posledice od stresa	- Navodi primjere posledica od stresa	IU1 -Objasni pojam stresa i posledice
- Stres kao odgovor organizma - Ko je podložan stresu - Stres u ronjenju, uzroci i prevencija	- Novodi uzroke koji dovode do stresa - Objašnjava preventivno djelovanje u odnosu na uzroke stresa	- Novodi primjere uzroka koji dovode do stresa	IU2 - Objasni uzroke i prevenciju od stresa
- Prepoznavanje i prevladavanje stresa	- Navodi simptome i uzroke stresa u različitim fazama ronjenja	- U simuliranim situacijama ili na fotografijama prepoznaje simptome stresa	IU3 - Prepozna simptome i uzroke stresa u različitim fazama ronjenja
- Otklanjanje stresa	- Opisuje postupak djelovanja u različitim situacijama na ublažavanju ili otklanjanju stresa	- Demonstrira postupak ublažavanja ili otklanjanja stresa u simuliranim okolnostima	IU4 - Preduzme adekvatne radnje na ublažavanju ili otklanjanju stresa
- Organizacija spašavanja i postupci u slučaju nesreće - Uslovi koji otežavaju spašavanje - Spašavanje svjesnog ronioca	- Objašnjava primjenu plana djelovanja u hitnim slučajevima - Navodi procedure rutinskih ronilačkih operacija u akcijama izvlačenja ronioca iz neprijatne	- Demonstrira postupke spašavanja u slučaju nesreće u simuliranim okolnostima	IU5 - Organizuje spašavanja u slučaju nesreće u skladu sa procedurama

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Spašavanje nesvjesnog ronioca - Pretraživanje dna - Vizuelne metode pretraživanja sa roniocem na dnu - Elektronsko pretraživanje	- ili opasne situacije - Navodi procedure i radnje na otklanjanju opasnosti prilikom zarobljavanja i loma maske tokom ronjenja		
- Sposobnost pružanja pomoći - Premećaji oboljenja i povrede ronilaca - Oživljavanje, vještačko disanje i masaža srca - Istovremeno vještačko disanje i masaža srca - Pružanje pomoći ugroženim roniocima u vodi	- Opisuje primjenu standardih i operativnih procedura za pružanje prve pomoći sebi i roniocima - Pojašnjava način slobodnog izrona - Opisuje primjenu standardnih i operativnih procedura za pružanje prve pomoći sebi i roniocima u otežavajućim okolnostima	- Demonstrira slobodan izron - Demonstrira ukazivanje prve pomoći sebi i roniocima u simuliranim situacijama - Demonstrira ukazivanje prve pomoći sebi i roniocima u simuliranim situacijama otežanih okolnosti	IU6 - Pruži prvu pomoć sebi i roniocima u redovnim i otežavajućim okolnostima

5.2.3 Predmetna oblast: Vođenje ronilačke grupe

Uslovi za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Organizacija izleta - Vrste izleta - Odabir izleta - Priprema za izlet - Sastnak prije izleta - Plaćanje izleta - Smještaj - Prehrana - Planiranje u slučaju opasnosti - Planiranje ronjenja - Kategorizacija ronilaca - Lokacija ronjenja - Odabir mjesta za ronjenje	- Objašnjava strukturu ronilačkih izleta - Objašnjava elemente koji utiču na planiranje ronilačkih izleta	- Prezentuje metode planiranja izleta - Kreira izletničku turu za grupu ronilaca na zadatom lokalitetu	IU1 - Organizuje ronilačke izletničke ture u skladu sa principima i metodikom planiranja
- Brifing	- Objašnjava informacije koje su bitne za brifing prije i nakon zrona	- Demonstrira brifing prije i nakon zrona	- Obavi informativni sastanak sa roniocima prije i nakon zrona
- Tehnike kontrole	- Objašnjava procedure i postupak kontrole lične i pomoćne opreme za ronjenje	- Demonstrira postupak kontrole opreme i ronilaca	- Izvrši kontrolu opreme i ronilaca prije zrona
- Kontrola grupe - Dnevnik ronjenja - Kordinacija kretanje broda kada su ronionci u vodi	- Objašnjava tehnike nadzora ronilaca	- Demonstrira postupak nadzora različitim tehnikama	- Vrš nadzor ronilaca koristeći razne tehnike
-	- Objašnjava strukturu i način vođenja dnevnika ronjenja	- Prezentuje strukturu i način vođenja dnevnika ronjenja - Popunjava dnevnik ronjenja na primjeru	- Vodi dnevnik ronjenja

5.2.4. Predmetna oblast: Primijenjene osnove fizike, anatomije i fiziologije u oblasti ronjenja

Uslov za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji/teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Definicija ronjenja - Podjela ronjenja	- Objašnjava podjelu ronjenja sa aspekta namjene - Objašnjava podjelu ronjenja u odnosu na korišćenje opreme - Objašnjava podjelu ronjenja u odnosu na sredstvo i dubinu ronjenja	Navodi primjere vrsta ronjenja u odnosu na opremu, sredstva i dubinu ronjenja	- Objasni definiciju i podjelu ronjenja
- Klasifikacija ronjenja	- Objašnjava klasifikaciju ronilaca po osnovu osnovu više kriterijuma		- Objasni klasifikaciju ronilaca
- Osnove fizike ronjenja - Atmosferski pritisak - Hidrostatski pritisak - Absolutni pritisak - Mjerač pritiska - Parcijalni pritisak - Atmosfera - Sastav atmosfere - Gasovi koji se koriste u ronjenju - Kiseonik - Azot - Ugljendioksid - Helijum - Vodonik - Neon	- Objašnjava uticaj atmosferskih promjena na uslove ronjenja		- Objasni uticaj atmosfere na uslove ronjenja
- Voda i njene osobine - Uticaj osobina vode na plovnost - Vlažnost u gasu za disanje - Kondeucija u crijevu za disanje ili maski - Magljenje maske - Svijetlo - Boje - Zvuk	- Objašnjava osobine slatke vode i njihov uticaj na ronjenje - Objašnjava osobine slane vode njihov uticaj na ronjenje - Objašnjava fizičke i hemijske osobine vode koje utiču na plovnost - Objašnjava uticaj ronilačke opreme na plovnost		- Objasni uticaj osobina vode na uslove ronjenja - Objasni uzroke koji utiču na plovnost
- Plinski zakoni značajni za ronjenje	- Navodi plinske zakone značajne za ronjenje - Opisuje osnovne osobine plinova - Objašnjava ponašanje plinova u odnosu na različite uslove - Objašnjava uticaj plinova na organizam		- Objasni plinske zakone značajne za ronjenje
- Osnove anatomije i fiziologije srčano-krvožilnog sistema	- Navodi strukturu srčano - krvožilnog sistema - Objašnjava pojedinačne elemente srčano - krvožilnog sistema - Objašnjava uticaj ronjenja na srčano - krvožilni sistem - Objašnjava strukturu srca i način rada - Objašnjava uticaj ronjenja na rad i krvotok	- Prezentuje anatomiju srčano - krvožilnog sistema - Prezentuje fiziologiju srca i krvožilnog sistema	- Prezentuje anatomiju srčano - krvožilnog sistema
- Anatomija i fiziologija disajnog sistema	- Navodi strukturu sistema za disanje - Objašnjava uticaj ronjenja na disajne organe - Prezentuje anatomiju i fiziologiju disajnog sistema	- Prezentuje anatomiju i fiziologiju disajnog sistema	- Prezentuje anatomiju disajnog sistema

5.2.5. Predmetna oblast: Medicina ronjenja

Uslov za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Uticaj povišenog pritiska na fiziološke funkcije	- Navodi i objašnjava najčešće oblike uticaja povišenog pritiska na fiziološke funkcije	- Navodi primjere najčešćih oblika uticaja povišenog pritiska na fiziološke funkcije	- Objasni uticaj povišenog pritiska na fiziološke funkcije
- Vidljivost u vodi	- Navodi i pojašnjava uticaje na vidljivosti u vodi	- Navodi primjere uticaja na vidljivosti u vodi	- Objasni specifičnosti za vidljivost u vodi
- Sluh pod vodom	- Navodi i pojašnjava uticaje na čujnost u vodi	- Navodi primjere uticaja na čujnost u vodi	- Objasni specifičnosti za čujnost pod vodom
- Medicinsko osiguranje ronilac i ronjenja	- Navodi načine medicinskog osiguranja ronilaca i ronjenja - Opisuje postupak i način osiguranja ronilaca i ronjenja	- Navodi načine medicinskog osiguranja ronilaca i ronjenja - Opisuje postupak i način osiguranja ronilaca i ronjenja	- Objasni načine i tehnike medicinskog osiguranja ronilaca i ronjenja
- Preventivni zadaci ronilačkog ljekara	- Opisuje postupak preduzimanja i sprovođenja mjera osiguranja ronjenja	- Demonstrira osiguranje mjesta ronjenja na zadatoj lokaciji	- Sprovodi opšte i sigurnosne mjere u ronjenju
- Poremećaji, oboljenja i povrede ronilaca	- Navodi i objašnjava poremećaje tokom ronjenja - Navodi i objašnjava oboljenja koja nastaju tokom ronjenja - Navodi i objašnjava uzroke najčešćih povreda ronilaca tokom ronjenja	- Navodi primjere poremećaja tokom ronjenja - Navodi primjere oboljenja koja nastaju tokom ronjenja - Navodi primjere uzroke najčešćih povreda ronilaca tokom ronjenja	- Objasni poremećaje, oboljenja i povrede ronilaca tokom ronjenja
- Opasnosti od flore i faune u Jadranskom moru	- Navodi i opisuje najzastupljenije vrste otrovnih i opasnih životinje u Jadranskom moru	- Navodi primjere otrovnih i opasnih životinja u Jadranskom moru	- Navede opasne i otrovne životinje u Jadranskom moru
- Higijena ronjenja - Dezinfekcija opreme i uređaja za ronjenje	- Objašnjava vrste i načine primjene opštih i posebnih higijenskih mjera u ronjenju	- Prezentuje vrste i načine primjene opštih i posebnih higijenskih mjera u ronjenju	- Prezentuje vrste i primjenu higijene ronjenja
- Postupak s ronilačkom opremom nakon nezgode i incidenta u ronjenju	- Opisuje postupak odstranjivanja ronilačke opreme nakon nezgode - Opisuje postupak obezbjeđivanja ronilačke opreme nakon nezgode - Opisuje postupak analize i provjere ronilačku opremu nakon nezgode i incidenta u ronjenju	- Demonstrira sprovođenje procedura i postupaka sa opremom nakon nezgode i incidenta	- Odstrani, obezbijedi, izvrši utvrđene analize i provjeri ronilačku opremu nakon nezgode i incidenta u ronjenju
- Sanitetski komplet ronilačkih ekipa	- Navodi sadržaj sanitetskog kompleta ronilaca	- Prezentuje upotrebu sanitetskog kompleta ronilaca za različite namjene	- Koristi sanitetski komplet ronilaca u slučaju nezgode

5.2.6. Predmetna oblast: Dekompresione tablice i dekompresiona oprema

Uslov za uključivanje: Sportski ronilac 3. kategorije - nivo III (CMAS) - ili ekvivalent navedene kategorije po bilo kojoj međunarodno priznatoj asocijaciji

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Profilaksa dekompresione bolesti	- Objašnjava postupak korišćenja standardnih profilaktičkih dekompresionih tablica na zadatim primjerima	- Demonstrira postupak korišćenja standardnih profilaktičkih dekompresionih tablica na zadatim primjerima	- Odredi zaostali azot prije ponovljenog ronjenja vazduhom
- „Krivulja sigurnosti“	- Objašnjava pojam „Krivulja	- Određuje grupe	- Koristi tablice za profilaktičku

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Standardne dekompresione tablice za ronjenje sa zrakom	sigurnosti“	ponavljana pomoću standardnih profilaktičkih dekompresionih tablica na zadatim primjerima	dekompresiju na površini kiseonikom (u rekompresionoj komori)
- Određivanje zaostalog azota	- Objašnjava postupak određivanja zaostalog azota prije ponovljenog zaroona	- Demonstrira postupak na zadatim primjerima	- Koristi tablice za profilaktičku dekompresiju na površini vazduhom (u rekompresionoj komori)
- Kombinovana dekompresija	- Objašnjava postupak korišćenja tablica za profilaktičku dekompresiju na površini kiseonikom (u rekompresionoj komori) - Objašnjava postupak korišćenja tablice za profilaktičku dekompresiju na površini vazduhom (u rekompresionoj komori)	- Demonstrira postupak korišćenja tablica za profilaktičku dekompresiju na površini kiseonikom (u rekompresionoj komori) - Demonstrira postupak korišćenja tablice za profilaktičku dekompresiju na površini vazduhom (u rekompresionoj komori)	- Primijeni standardne procedure u slučaju propuštene dekompresije - Kortisti tablice i metode rekompresijskog liječenja
- Propuštena dekompresija - Postupak kada ronilac nakon izronjavanja nema simptoma	- Navodi satandardne procedure u slučaju propuštene dekompresije	- Demonstrira primjenu procedura	- Objasni tehničke osobine i princip korišćenja rekompresione komore
- Postupak kada ronilac nakon izronjavanja ima znakove dekompresione bolesti ili barotraumatske plinske embolije	- Objašnjava postupak korišćenja tablica i metoda rekompresijskog liječenja	- Demonstrira postupak korišćenja tablica i metoda rekompresijskog liječenja	- Kortisti tablice i metode rekompresijskog liječenja
- Hiperbarične komore - Prenosive komore	- Navodi tehničke osobine rekompresione komore - Objašnjava principe rada rekompresione komore		- Objasni tehničke osobine i princip korišćenja rekompresione komore
- Liječenje najtežih oblika dekompresione bolesti	- Navodi principe liječenja barotraumatske plinske embolije	- Demonstrira postupak liječenja barotraumatske plinske embolije	Primijeni principe liječenja barotraumatske plinske embolije

5.2.7. Predmetna oblast: Podvodne vanredne okolnosti

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Odijelo sa inflatorom - Upotreba odijela sa inflatorom - Procedure prilikom ispuštanja tegova - Ispuštanje tegova	- Opisuje procedure prilikom ispuštanja tegova i korišćenja odijela sa inflatorom - Pojašnjava ograničenja radnji u cilju smanjenja rizika i opasnosti koje mogu nastati	- Demonstrira situaciju ispuštanja tegova i korišćenja odijela sa inflatorom	- Ispusti tegove i koristi odijelo sa inflatorom na bezbjedan način
- Procedure u slučaju vanrednih okolnosti - Postupak sa ronilačkom opremom nakon nezgode i incidenta u ronjenju - Klasični skafander - Maska slobodnog protoka i nargila - Sigurnosne mjere pri ronjenju sa maskama slobodnog protoka - Zamjena zračnih cijevi - Procedure u slučaju gubitka zaliha vazduha i komunikacije	- Opisuje postupke u slučaju gubitka zaliha vazduha - Opisuje postupke u slučaju gubitka komunikacije - Opisuje postupke u slučaju gubitka zaliha vazduha i komunikacije	- Demonstrira radnje u simuliranim okolnostima u navedenim slučajevima	- Sprovede ispravne dopunske radnje u slučaju gubitka zaliha vazduha i/ili komunikacije
- Postupci u slučaju nužde - Oštećenje kacige ili kombinezona - Pad u dubinu - Gubitak konopa vodiča - zapetljavanje ronioca - zamjena zračne cijevi	- Opisuje procedure i radnje na otklanjanju opasnosti prilikom zarobljavanja i loma maske tokom ronjenja	- Demonstrira postupke u simuliranim okolnostima zarobljavanja i loma maske	- Preduzme, na bezbjedan način, potrebne dopunske radnje u slučaju oštećenja ronilačke kacige/ili loma stakla maske

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- sigurnosne mjere kod ronjenja sa klasičnim skafanderom - sigurnosne mjere pri ronjenju sa maskama slobodnog protoka			
- Procedure slobodnog izrona	- Pojašnjava način slobodnog izrona	- Demonstrira slobodan izron	- Objasni principe slobodnog izranjanja
- Pružanje pomoći ugroženim ronionicima u vodi - Spašavanje svjesnog ronioca - Spašavanje nesvjesnog ronioca - Oživljavanje i saniranje povreda, - Vještačko disanje - Masaža srca - Istovremeno vještačko disanje i masaža srca	- Pojašnjava postupak prilaska drugom ronioncu u slučaju vanrednih okolnosti vodeći računa o svojoj i bezbjednosti drugih učesnika - Pojašnjava dolazak do ronioca u slučaju vanrednih okolnosti - Navodi potrebnu opremu i sredstva u slučaju vanrednih okolnosti	- Demonstrira dolazak do ronioca u slučaju vanrednih okolnosti - Pravi šematski prikaz procedura u slučaju pružanja prve pomoći prilikom vanrednih okolnosti - Pravi spisak potrebne opreme i sredstava u slučaju vanrednih okolnosti - Demonstrira način izvlačenja onesviješćenog ronioca do ronilačke platforme - Demonstrira spašavanje u simuliranim situacijama u različitim ambijentalnim i vremenskim uslovima	- Sprovede spasilačke procedure u slučaju vanrednih okolnosti u skladu sa opremom i okolinom

5.2.8. Predmetna oblast: Vodeno okruženje

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Uticaj sastava vode na ronjenje - Jadransko more i njegove karakteristike - Unutrašnje vode - Vjetrovi na jadrano i unutrašnjim vodama - Kretanje vodenih struja i talasa - Prognoza meteoroloških uslova	- Pojašnjava uticaj sastav vode na ronjenje	- Na primjerima pojašnjava uticaj sastav vode na ronjenje	- Objasni uticaj sastava vode na ronjenje
- Flora i fauna mora i slatkih voda - Klasifikacija flore i faune - Podmorske vrste flore i faune	- Pojašnjava uticaj vodene struje na ronjenje	- Na primjerima pojašnjava uticaj vodene struje na ronjenje	- Objasni uticaj kretanja vode na ronjenje
	- Pojašnjava uticaj vodenog dna na ronjenje	- Na primjerima pojašnjava uticaj vodenog dna na ronjenje	- Objasni uticaj vodenog dna na ronjenje
	- Pojašnjava uticaj podvodnog reljefa na ronjenje	- Na primjerima pojašnjava uticaj podvodnog reljefa na ronjenje	- Objasni uticaj podvodnog reljefa na ronjenje
	- Navodi i objašnjava podjelu značajnijih vrsta biljnog i životinjskog svijeta u vodama Crne Gore za različite lokacije	- Navodi primjere značajnijih vrsta biljnog i životinjskog svijeta u vodama Crne Gore za različite lokacije	- Objasni podjelu značajnijih vrsta biljnog i životinjskog svijeta u vodama Crne Gore

5.2.9. Predmetna oblast: Aparati, uređaji i pomoćna oprema za ronjenje

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Uređaji sa normalnim pritiskom	- Navodi vrste opreme za podvodno razgledanje	- Demonstrira način korišćenja uređaje za	- Objasni uređaje za posmatranje pod vodom sa normalnim

Sadržaji/teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
	- Objašnjava upotrebu uređaja sa normalnim pritiskom za posmatranje pod vodom - Objašnjava princip rada podmornica za turističko razgledanje - Objašnjava specifičnosti razgledanja podmornice iz podmornice za turističko razgledanje	- posmatranje pod vodom sa normalnim pritiskom - Na primjeru pojašnjava specifičnosti razgledanja podmornice iz podmornice za turističko razgledanje	- pritiskom - Objasni upotrebu podmornica u turističko - rekreativnom ronjenju
- Aparati i uređaji za ronjenje sa povišenim pritiskom	- Opisuje razliku u korišćenju kompresora na električni pogon i dizel gorivo - Nabraja vrste kompresora - Opisuje tehničke karakteristike kompresora i njihovu primjenu - Pojašnjava kriterijume za izbor kompresora - Opisuje način pretakanja vazduha i plinskih mješavina u ronilačke aparate, direktno iz kompresora ili banke vazduha u skladu sa standardima - Nabraja i pojašnjava razliku u vrstama banaka za vazduh i drugih plinova	- Demonstrira rad sa kompresorom u skladu sa standardima - Prezentuje tehničke karakteristike različitih banaka vazduha i drugih plinova - Demonstrira punjenje ronilačkih aparata vazduhom i plinskim mješavinama različitim kompresorima i bankama	- Koristi aparate i uređaje za ronjenje sa povišenim pritiskom
- Uređaji koji se napajaju disajnim sredstvima sa površine	- Objašnjava princip rada uređaja koji se napajaju disajnim sredstvima sa površine vode	- Demonstrira upotrebu uređaja sa napajanjem disajnim sredstvima sa površine vode	- Koristi uređaje koji se napajaju disajnim sredstvima sa po
- Uređaji za podršku i osiguranje ronilaca	- Navodi vrste plovila i uređaja koji se koriste za podršku i osiguranje ronilaca - Objašnjava primjenu različitih plovila i uređaja za podršku i osiguranje ronilaca	- Demonstrira upotrebu plovila i uređaja za podršku ronionicima	- Koristi plovila i uređaje za podršku i osiguranje ronilaca
- Uređaje za održavanje veze sa roniocima	- Navodi vrste uređaja za održavanje veze sa roniocima - Objašnjava način upotrebe uređaja za vezu sa roniocima	- Demonstrira uspostavljanje veze sa roniocima putem uređaja za podvodnu komunikaciju	-- Koristi uređaje za održavanje veze sa roniocima
- Pomagala za spuštanje i podizanje ronilaca	- Navodi alate i opremu za podizanje i spuštanje ronilaca - Objašnjava princip rada opreme i alata za podizanje i spuštanje ronilaca	- Demonstrira upotrebu alata i opreme za podizanje i spuštanje ronilaca	- Koristi uređaje za održavanje veze sa roniocima
- Sredstva za vuču i prevoženje ronilaca pod vodom	- Navodi sredstva za vuču i prevoženje ronilaca pod vodom - Objašnjava princip rada sredstva za vuču i prevoženje ronilaca pod vodom	- Demonstrira upotrebu sredstva za vuču i prevoženje ronilaca pod vodom	- Koristi sredstva za vuču i prevoženje ronilaca pod vodom

5.2.10. Predmetna oblast: Pravni aspekti u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja i vođenja ronilačkih grupa

Sadržaji/teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Propisi i procedure koji se odnose na privrednike, turističke i ronilačke centre	- Navodi i objašnjava propise koji uređuju oblast odgovornosti učesnika u ronilačkim operacijama i njihovog ugovaranja - Objašnjava pojedinačne odgovornosti učesnika ronjenja	- Objašnjava na primjeru pojedinačne odgovornosti učesnika ronjenja	- Objasni odgovornosti klijenata, ugovarača ronjenja, nadzornika ronjenja, ronilaca i drugih zaposlenih koji mogu biti zainteresovani za operaciju ronjenja
- Propisi koji se odnose na izvođenje ronilačkih operacija - Aktuelni zakoni i pravilnici koji su direktno i indirektno povezani sa djelatnošću	- Navodi dokumenta kojim se propisuju standardne procedure za sprovođenje operacija ronjenja povezanih sa površinom		- Opiše propise za sprovođenje operacija ronjenja povezanih sa površinom
- Izrada plana za postupanje u hitnim slučajevima - Procjena rizika	- Objašnjava standardne procedure planiranja i procjene rizika na zadatim primjerima	- Demonstrira izradu plana i procjene rizika na zadatim primjerima	- Vrš planiranje i procjenu rizika u skladu sa standardnim operativnim procedurama
- Međunarodni standardi u ronjenju	- Pojašnjava šematski prikaz procedura formiranja ronilačkih	- Pravi šematski prikaz procedura formiranja	- Formira ronilačke timove u skladu sa standardnim

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Evropski standardi u ronjenju - Odabir i formiranje ronilačkih timova	timova	ronilačkih timova - Demonstrira formiranje ronilačkih timova u skladu sa procedurama	procedurama
- Ronilačka dokumenta - Dnevnik ronjenja - Dosije /knjižica ronioca - Diplome o osnovnoj i specijalističkoj osposobljenosti ronilaca	- Nabraja administrativne poslove iz domena svoga rada - Navodi značajnije forme dokumenta od značaja za evidenciju izvođenja podvodnih radova - Popunjava određenu dokumentaciju i vodi evidencije	- Popunjava određenu dokumentaciju i vodi evidencije	- Vodi ronilačku evidenciju, radnu evidenciju i drugu značajnu dokumentaciju
- Izvještaj o neispravnosti vitalnih dijelova opreme	- Demonstrira navodi proceduru podnošenja zahtjeva za rad, održavanje i bezbjednost ronilačkog postrojenja i opreme	- Demonstrira navodi proceduru podnošenja zahtjeva za rad, održavanje i bezbjednost ronilačkog postrojenja i opreme	- Podnese zahtjev za rad, održavanje i bezbjednost ronilačkog postrojenja i opreme
- Zaštita na radu (definicija, svrha, statistika, posljedice, odgovornost...) - Zakon o zaštiti na radu - Izvještaj o dekompresijskom liječenju	- Nabraja propise koji uređuju oblast zaštite na radu i zaštite na podvodnim radovima uključujući odgovornost učesnika u ronilačkim operacijama	- Demonstrira izvođenje radnih operacija u skladu sa standardima zaštite na radu u oblasti sportsko - rekreativnog ronjenja	- Primijeni procedure i standarde zaštite na radu u oblasti sportsko - rekreativnog ronjenja

5.2.11. Predmetna oblast: Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori

Sadržaji teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti Ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Pojam i značaj	- Pojašnjava značaj podvodnih arheoloških lokaliteta kao naučnu i turističku vrijednost	- Na primjerima pojašnjava značaj podvodnih arheoloških lokaliteta kao naučnu i turističku vrijednost	- Objasni pojam i značaj podvodne arheologije
- Metode i tehnike podvodnih istraživanja - Podvodni arheološki kontekst - Karakteristike podmorja - Tipologija mjesta: olupine, arheološka ležišta, potopljeni naselja, luke i pristaništa, sidrišta	- Objasni metode i tehnike pretraživanja u arheološkom lokalitetu Navodi i objašnjava tipologije arheoloških lokaliteta	- Na primjeru pojašnjava uticaj podmorja na pretraživanje	- Objasni metode i tehnike podvodnih istraživanja
- Izgled lokaliteta - Proces stvaranja olupina - Oštećenja olupina na dnu mora	- Objasni uticaj na stvaranje olupina kao arheoloških vrijednosti - Navodi i objašnjava faktore koji utiču na oštećenje nalazišta	- Na primjeru pojašnjava faktore koji utiču na oštećenje nalazišta	- Objasni uticaje na izgled lokaliteta
- Istraživanja bez arheoloških iskopavanja - Podvodna arheološka dijagnostika - Direktno istraživanje - Indirektna ili instrumentalna pretraga	- Objasni postupak podvodnih arheoloških dijagnostika - Objasni tehnike direktnog istraživanja - Objasni tehnike indirektnih ili instrumentalnih istraživanja		- Objasni način arheoloških istraživanja bez iskopavanja
- Provjeravanje i signalizacija pronalazaka	- Navede vrste signalizacije i objasni postupak obilježavanja mjesta pronalaska arheoloških vrijednosti	- Demonstrira postupak obilježavanja arheološkog lokaliteta	- Označi propisanom signalizacijom mjesto pronalaska
- Pozicioniranje pronalaska i definicija područja	- Objasni postupak pozicioniranja lokaliteta - Navede i objasni kriterijume za definisanje lokaliteta	- Izvrši pozicioniranje i definisanje arheološkog lokaliteta na osnovu zadatih karakteristika	- Izvrši pozicioniranje i definisanje područja
- Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori	- Navodi arheološke lokalitete za turističko-rekreativno ronjenje u Crnoj Gori	- Prezentuje arheološke lokalitete za turističko-rekreativno ronjenje u Crnoj Gori	- Predstavi arheološke podvodne lokalitete u Crnoj Gori

5.2.12. Predmetna oblast: Poslovna komunikacija sa korespondencijom

Sadržaji/teme	Specifični ishodi učenja Znanja	Specifični ishodi učenja Vještine	Opšti ishodi učenja Jedinice učenja/predmetne oblasti
- Pojam komunikacije	- Navodi pojam i značaj poslovne komunikacije	- Na primjerima objašnjava pojam i značaj poslovne komunikacije	- Objasni značaj poslovne komunikacije
- Poslovna kultura i poslovni bonton	- Navodi i objašnjava pravila poslovnog ponašanja u odnosu sa rukovodiocem, kolegama i strankama - Navodi i objašnjava fraze oslovljavanja u svim fazama komunikacije	- Navodi primjere fraza oslovljavanja u svim fazama komunikacije	- Primijeni pravila poslovnog ponašanja u odnosu sa rukovodiocem, kolegama i strankama
- Sredstva za komunikaciju	- Objašnjava namjenu tehničkih sredstava za komunikaciju (telefon, telefaks, računar, štampač, skener i fotokopirni aparat)	- Demonstrira upotrebu tehničkih sredstava za komunikaciju	- Koristi tehnička sredstva za komunikaciju u skladu sa namjenom
- Komunikacija sa strankama	- Objašnjava pojam stranke i način prijema i poziva stranke	- Demonstrira postupak	- Uspostavi komunikaciju sa strankama i planira prijem stranke
- Korespondencija	- Navodi pojam i značaj poslovne korespondencije - Navodi vrste korespondencije - Objašnjava njihove specifičnosti	- Na primjerima objašnjava pojam i značaj poslovne korespondencije	- Objasni značaj korespondencije - Navede i objasni vrste korespondencije
- Poslovna korespondencija - Službena korespondencija	- Navodi strukturu kratkog poslovnog pisma	- Sastavlja kratko poslovno pismo - Kovertira i adresira pisane pošiljke - Sastavlja kratak službeni dopis	- Sastavi poslovno pismo i obavi kovertiranje i adresiranje pošte - Sastavi službeni dopis
- Korespondencija u robnom prometu	- Navodi vrste i forme poslovnih pisama u robnom prometu	- Sastavlja upit, ponudu, porudžbinu, profakturu i fakturu	- Sastavi upite, ponude, porudžbine, profakture i fakture
- Korespondencija u vezi sa službenim putovanjima	- Objašnjava pripremu i organizaciju službenog putovanja	- Popunjava putni nalog i račun - Sastavlja kratki izvještaj o obavljenom službenom putovanju	- Pripremi i sastavi putni nalog i putni račun

6. Uslovi za napredovanje i završetak programa:

6.1. Napredovanje :

Savladavanje jednostavnih znanja i vještina je uslov da bi se moglo preći na usvajanje složenijih znanja i vještina .

6.2. Provjeravanje :

- U toku realizacije programa obrazovanja:

Provjera znanja i vještina polaznika/ca vrši se nakon realizacije svake predmetne oblasti za tu predmetnu oblast.

Provjeru znanja i vještina nakon završene predmetne oblasti polaznika/ca vrše predavači/instruktori za tu predmetnu oblast.

- Na kraju realizacije programa obrazovanja:

Organizuje se završna provjera znanja, vještina i kompetencija polaznika/ca u skladu sa Ispitnim katalogom.

6. 3. Vrednovanje :

Na završnoj provjeri znanja, vještina i kompetencija prilikom sticanja stručne kvalifikacije Profesionalni Voditelj/Profesionalna Voditeljka 3. kategorije u turističko rekreativnom ronjenju vrednovanje se vrši na sledeći način:

- Polaznik/ca je ovladao/la znanjima i vještinama utvrđenim standardom zanimanja Profesionalni Voditelj/Profesionalna Voditeljka 3. kategorije u turističko rekreativnom ronjenju
- Polaznik/ca nije ovladao/la znanjima i vještinama utvrđenim standardom zanimanja Profesionalni Voditelj/Profesionalna Voditeljka 3. kategorije u turističko rekreativnom ronjenju

7. Način provjere

Teorijska znanja polaznika/ca provjeravaju se pismenim putem.

Praktična provjera znanja i vještina polaznika/ca vrši se na osnovu praktičnog rada.

8. Prostor, okvirni spisak opreme i nastavna sredstva potrebna za realizaciju programa,

Program se realizuje kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih. Institucija treba da ispunjava kadrovske i tehničke uslove za realizaciju programa.

Za jedinicu kvalifikacije Organizacija ronjenja potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Ronilački dnevnik
- Komplet hitne pomoći
- Operativni panel
- Dekompresione tablice
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Stres i pružanje prve pomoći:

- Hiperbarična komora
- Dekompresione tablice
- Odgovarajuća ronilačka oprema i sredstva

Za jedinicu kvalifikacije Vođenje ronilačke grupe potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Ronilačka dokumentacija i dnevnik ronjenja i dr.
- Operativni panel
- Dekompresione tablice
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Primijenjene osnove fizike, anatomije i fiziologije u oblasti ronjenja potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Učionica
- Operativni panel
- Dekompresione tablice
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Medicina ronjenja potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Operativni panel
- Dekompresione tablice
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Dekompresione tablice i dekomprese bolesti potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Dekompresiona komora
- Operativni panel
- Dekompresione tablice
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Podvodne vanredne okolnosti potrebna je:

- Profesionalna ronilačka oprema i sredstva (kacige „Kirbi Morgan“ sa pripadajućom opremom)
- Liftovi za podizanje tereta u vodi
- Ronilački čamac

Za jedinicu kvalifikacije Vodeno okruženje potrebna je:

- Oprema za ronjenje i maska za cijelo lice
- Operativni panel

Za jedinicu kvalifikacije Aparati, uređaji i pomoćna oprema za ronjenje potrebna je:

- Najmanje četiri autonomna ronilačka aparata
- Najmanje četiri suva ronilačka odijela
- Komunikaciona oprema i sredstva za komunikaciju: ronilac - površina, ronilac - ronilac
- Oprema za ronjenje i maske za cijelo lice

Za jedinicu kvalifikacije Pravni aspekti u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja i vođenja ronilačkih grupa potrebni su:

- standardi, zakonski propisi i pravila ronjenja
- računar
- projekciono platno
- internet konekcija

Za jedinicu kvalifikacije Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori potrebna je:

- Lična ronilačka oprema - po kandidatu
- Operativni panel
- Liftovi za dizanje tereta u vodi
- Otvorena ili zatvorena vodena površina

Za jedinicu kvalifikacije Poslovna komunikacija i korespondencija potrebna je:

- Moderacijski kofer
- Računar sa internet konekcijom

9. Izvođači programa

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Organizacija ronjenja*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Stres i pružanje prve pomoći*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;
- Operater na hipobaričnoj komori
- Ljekar hiperbarične medicine;
- Sertifikovano lice za rad sa hiperbaričnim komorama;

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Vođenje ronilačke grupe*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;
- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR iz oblasti turizma za prvi ishod učenja

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Primijenjene osnove fizike, anatomije i fiziologije u oblasti ronjenja*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Medicina ronjenja*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Dekompresione tablice i dekompresione bolesti*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;
- Operater na hiperbaričnoj komori

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Podvodne vanredne okolnosti*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Vodeno okruženje*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS

✓ Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Aparati, uređaji i pomoćna oprema za ronjenje*:

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS

✓ **Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Pravni aspekti u oblasti sportsko-rekreativnog ronjenja i vođenja ronilačkih grupa*:**

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS.

✓ **Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Podvodni arheološki lokaliteti u Crnoj Gori*:**

- Visoka stručna sprema najmanje 180 ECTR;
- Stečeno zvanje višeg trenera ronjenja/profesionalnog instruktora ronjenja, po programu Međunarodne asocijacije ronilačkih škola (International Diving Schools Association) - IDSA i/ili
- Stečeno zvanje instruktora sportskog ronjenja najvišeg nivoa, stečeno po programu i standardima Svjetske ronilačke federacije (Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques) - CMAS;
- Instruktor obuke ronilaca za rad na podvodnim arheološkim lokalitetima

Za izvođenje jedinice kvalifikacije *Poslovna komunikacija sa korespondencijom*:

- Visoka stručna sprema iz oblasti prava - 240 ECTS;
- Visoka stručna sprema iz oblasti ekonomije - 240 ECTS;
- Visoka stručna sprema iz oblasti psihologije - 240 ECTS.

Za predavače i instruktore potreban je andragoško - didaktičko - metodički osposobljen kadar za rad sa odraslim polaznicima/ama.

10. Povezanost sa drugim kvalifikacijama i mogućnost napredovanja

a) **Povezanost sa drugim kvalifikacijama:** Ova stručna kvalifikacija ima zajedničke pojedine **jedinice kvalifikacije** odnosno **teme** u okviru navedenih jedinica kvalifikacije sa stručnim kvalifikacijama Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka 2. kategorije - podvodni/a deminer/ka i Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka 2. kategorije na građevinskim i metalnim podvodnim radovima .

Samim tim stvara se mogućnost priznavanja pojedinih znanja i vještina, stečenih pohađanjem jednog od programa među kojima postoji povezanost jedinica kvalifikacija odnosno pojedinih njihovih tema, u slučaju uključivanja u proces obrazovanja u cilju sticanja neke/ih od navedene/ih stručne/ih kvalifikacije/a.

b) **Mogućnost napredovanja** : Prema kvalifikacijama i drugim programima iz oblasti edukacije personala u ronilačkoj industriji koji su priznati od Internacionalne Asocijacije Ronilačkih Škola - IDSA (International Diving Schools Association), ekvivalentno IDSA Nivo 2.